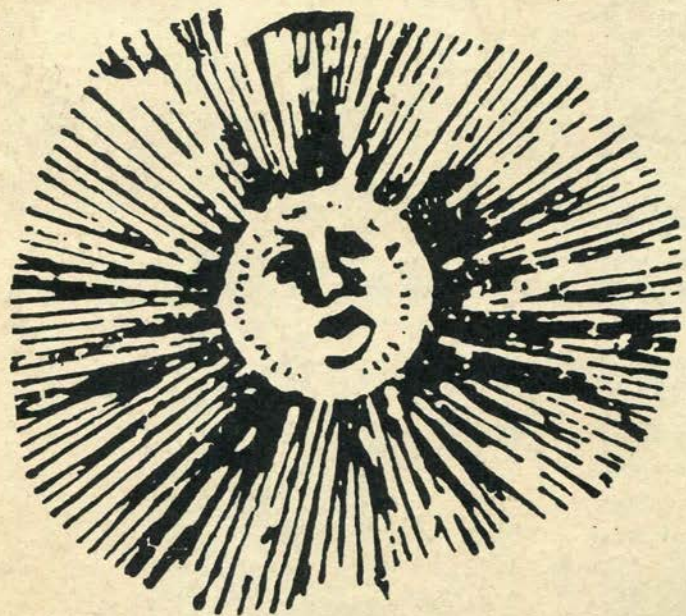

debiuty literackie

1964

roku

Warszawa 1965

R

ok 1965 jest rokiem narodzin nowej edycji Iskier, tzw. „autentyków”. Tadeusz Konwicki we wstępie do pierwszej książki tej edycji pisze:

„Jest też inny rodzaj pisania, który coraz częściej trafia na biurka redaktorów (...) Zawiera się w tej wielkiej przegrodzie między wspomnieniem, życiorysem a baśniowym wymysłem, między doskonałością dokumentu a fikcją wyobraźni, która nie opanowała jeszcze sztuki kamufażu. Są to na ogół teksty ludzi dramatycznego zyciorysu, którzy zafascynowani losem swoim i najbliższych odczuwają konieczność utrwalenia go w kształcie godnym i nieprzemijającym (...) Seria ta zaprezentuje w jakiś nowy sposób obraz ostatnich lat dwudziestu, uświadomi nam zaskakującą skalę przeobrażeń, jakim uległo nasze społeczeństwo, podnieśli niezwykłość czasów, w których żyjemy, i niepowtarzalność ludzi, co są nam rówieśni. Jako pierwsza pozycja ukazuje się powieść Krystyny Pajakowej „Ucieczka od zapachu świec” (...) Los Katarzyny, bohaterki tej książki, (...) przypomina biografii wielu dziewcząt, którym gwałtowne ruchy społeczne wyrabaly nowy, niezwykle dukt w odwiecznym lesie obyczajów i przeczceń. (...) Jest to portret dziewczyny, a właściwie kobiety pospolitej i niezwyklej, naiwnej i instynktownie mądrej, (...) szlachetnej, a jednocześnie z pewnością przysparzającej zgrzytów innym, kobiety, którą codziennie spotykamy, która towarzyszy nam w tym wielkim pochodzie”.

Drugą pozycją edycji autentyków jest książka Grzegorza Dowlasza „Legenda domu przy ulicy Mącznej”. Odświeżenie ona świat zupełnie ogółowi nie znany: kulisy powstawania legendarnego już dziś Rodzinnego Domu Dziecka małżeństwa pedagogów, wychowawców z powołania, którzy nie umieli i nie chcieli odgraniczyć swego życia osobistego od spraw wybranego zawodu. „Na oczach Czytelnika — pisał w postłowie do „Legendy” Marian Brandys — dokonuje się cud. W toku bezprzykładowych trudności materialnych i wychowawczych — relacjonowanych bez upiększeń i zlagodzeń — żalosna ruina wojenna zmienia się stopniowo w dom mieszkalny, a grupa przypadkowo zebranych dzieci zaczyna nabierać cech rodziny. (...) Odkładam tę surową, chropowatą książkę z uczuciem głębokiej wdzięczności dla Autora”.

UKAZĄ SIĘ W ROKU 1965!

P R O Z A

BOGDAN LOEBL — UPAŁ,

opowiadania, broszura,

WITOLD OLIWA — CZAPKA,

opowiadania, broszura,

ANDRZEJ TWERDOCHLIB — MAŁE PUNKTY, powieść, broszura,

P O E Z J A

HENRYK JACHIMOWSKI — IDĘ PO DNIE RZEKI, broszura,

JAROSŁAW MARKIEWICZ — STADION SŁONECZNY, broszura,

ZDZISŁAW POLSAKIEWICZ — MILCZENIE I CZAS, broszura,

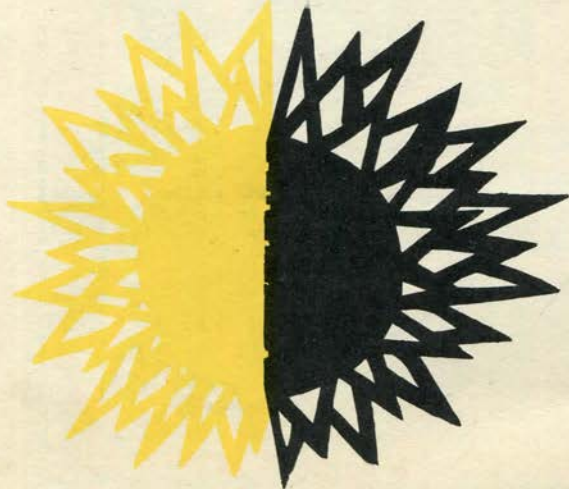
JÓZEF KOZAK

urodził się w roku 1930 w Zagrodach w powiecie puławskim. Z wykształcenia filolog-romanista, od zakończenia studiów na U. W. pracuje w wydawnictwach stołecznych.

Pierwsza jego książka — „Pozory” to próba współczesnej powieści psychologicznej.

Młody lekarz, w czasie okupacji przywódca oddziału partyzanckiego, nie ujawnionego zaraz po zakończeniu wojny, w obronie własnego życia postrzelił milicjanta. Tym samym skazał się na los człowieka ukrywającego się pod fałszywymi dokumentami. Przez długie lata prowadzi on w środowisku ludzi nie znających jego przeszłości pozornie normalne życie ofiarnego i aktywnego społecznie lekarza. Ani przez chwilę jednak nie może zapomnieć o dręczącej świadomości fałszywej „życia pozorami”. Młody autor w sposób wnikliwy, daleki od schematycznego ujęcia ukazuje skomplikowany problem, jakim jest rehabilitacja we własnych oczach człowieka, który — przy całej swej uczciwości „na co dzień” — zbyczył w jakimś momencie z właściwej linii postępowania i któremu nie wystarczy uznanie otoczenia, nie zorientowanego w złożoności jego sytuacji życiowej.

„Pozory” można z czystym sumieniem zaliczyć do na ci kawszych debiutów 1964 roku — pisał na łamach „Kultury” Stanisław Zieliński (nr 10, 1965).

JÓZEF KOZAK — *Pozory*, broszura, cena zł 12,—.

JAN LEŻACHOWSKI

urodził się w roku 1938 na Rzeszowszczyźnie. Po ukończeniu liceum ogólnokształcącego przez rok pracuje jako nauczyciel na wsi. W roku 1956 przenosi się do Wrocławia, gdzie studiuje historię sztuki na Uniwersytecie Wrocławskim, jednocześnie współpracując z pismami studenckimi.

Debiutował jako poeta w roku 1957 na łamach „Pogładów”. W 1962 wydał w Ossolineum pod nazwi-

kiem Jan Czopik tom wierszy pt. „Okno jedno i drugie”. Równocześnie próbuje sił w prozie. „Zabrońcie się żegnać” to uderzająca autentyzmem żarliwością pióra powieść współczesna z życia głuchej wsi na Rzeszowszczyźnie. Bohaterem jej jest nauczyciel rysunków, który z młodzieńczą pasją włącza się w nurt życia wsi, marząc o wyrwaniu jej nieskańców z zaciętności, tradycyjnej atmosfery. Czyelnika urzeka nie tylko pisarska szczerłość i prawda obrazu, nakreślonego w powieści, w której nie ma miejsca na banal czy schemat, ale także oryginalne — poetyckie i malarskie — widzenie świata.

JAN LEŻACHOWSKI — *Zabrońcie się żegnać*, broszura, cena zł 10,—.

REMIGIUSZ NAPIÓRKOWSKI

urodził się w roku 1936 na wsi. Począwszy od roku 1947 przebywał kilka lat w zakładzie ojców salezjanów w Jaciążku. Po opuszczeniu szkoły przyklasztornej ukończył liceum pedagogiczne w Pułtusku i rozpoczął pracę jako nauczyciel.

Przeniósłszy się do Warszawy czas jakiś studiował filozofię, po czym zajął się pracą dziennikarską, publikując w pismach literackich i periodykach. Pionem tej pracy są dwa tomy reportaży literackich: „Poszukiwanie sprawiedliwych” i „Miejsca odzyskane”, wydane przez P.W. „Iskry” w latach 1963 i 1964. W tymże roku ukazał się debiut powieściowy Napiórkowskiego — „Nie będzie płakania”.

Jest to powieść oparta na motywach przeżyć autora z okresu, kiedy przebywał w szkole zakonnej. Na czoło wysuwa się problem wychowania klasztornego, bunt młodych przeciwko obskurantyzmowi narzucanych ideł. Dramatyczna walka trojga bohaterów o zachowanie własnej godności w tym świecie fałszu i zakłamanej pokory jest głównym tematem tej z pasją i niewątpliwym talentem napisanej powieści. Wywołała ona w prasie żywą wymianę zdań.

W roku 1964 ukazała się w „Iskrach” druga powieść R. Napiórkowskiego — „Jutro odpoczniesz”.

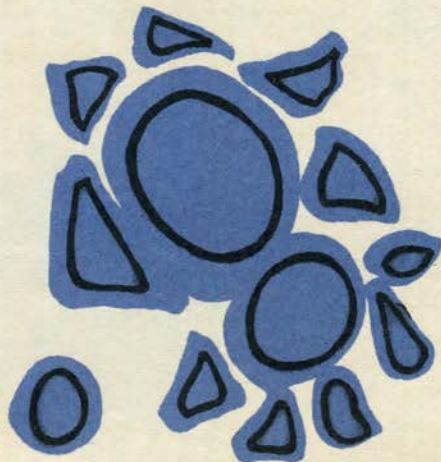
REMIGIUSZ NAPIÓRKOWSKI — Nie będzie płakania, broszura, cena zł 15,—.

KAZIMIERZ PALMA urodził się w roku 1930 w Kątach w województwie krakowskim. Ukończył Technikum Mechaniczno-Elektryczne w Bielsku-Białej, gdzie obecnie pracuje w jednym z zakładów produkcyjnych.

Pierwsze opowiadania drukował w roku 1961 w „Życiu Literackim”. Następne ukazywały się we „Współczesności”, „Tygodniku Kulturalnym” oraz w Almanachu „Młoda wieś pisze”.

Tom prozy „Przed świtem” to zbiór ambitnych tematycznie i interesujących formalnie opowiadań, których bohaterami są ludzie „codziennego trudu”: robotnicy fabryczni, listonosz, chłop. Autor — znający dobrze opisywane środowisko — ma ambicję pokazania głębszej prawdy psychologicznej o swych bohaterach, ludziach zahartowanych w surowych warunkach, ocierających się nieraz o śmierć. Ta powściągliwa, oszczędna proza trafnie oddaje klimat ich niełatwego życia.

KAZIMIERZ PALMA — Przed świtem, broszura, cena zł 10,—.

LESZEK PŁAŻEWSKI

urodził się w roku 1936 w Warszawie. Po ukończeniu Technikum Geodezyjnego początkowo pracował w swoim zawodzie, później jako ślusarz-mechanik w fabryce. Z zamiłowania sportowiec (bokser). Pierwsze jego próby literackie. (rok 1958)

ukazywały się na łamach „Tygodnika Kulturalnego” i „Współczesności”. Jedno z opowiadań opublikowane zostało w Almanachu Młodych „Iskier” 1960/61.

Tom prozy „Ktoś za drzwiami” zawiera 12 współczesnych opowiadań, których bohaterami są młodzi ludzie ze środowisk robotniczych. Problematyka tych utworów obraca się wokół ich spraw zawodowych, małych i dużych tragedii życia osobistego, miłości, rozczarowań i drobnych sukcesów.

„Główną ambicją debiutu Leszka Płażewskiego jest opisanie tego, co w potocznej rozmowie nazywane bywa „samym życiem” — stwierdza Helena Zaworska w „Nowych Książkach”. A Marek Nowakowski pisze: „Jest w książce autentyczna, w efekcie określająca oryginalnie pisarski rewir — infantylność, bo przecież pisze Płażewski tak, jakby właśnie był takim małym chłopcem pracującym od niedawna...” I kończy słowami: „...dla mnie duża frajda, że Leszek Płażewski z podwarszawskich Włoch i o Włochach pisze”. („Kultura”, 1964).

LESZEK PŁAŻEWSKI — *Ktoś za drzwiami*, broszura, cena zł 10,—.

ALEKSANDER ZIEMIŃSKI

urodził się w roku 1924 w Krakowie. Od 1946 r. drukował wiersze i opowiadania w „Odrodzeniu”, „Nowej Kulturze”, „Życiu Literackim” i „Szpilkach”. Debiutował jako poeta, wydając w roku 1947 tom wierszy pt. „Przestrzeń bez echa”. Następne tomy poezji to „Teraz i zawsze” (1956), „Przystanek dla Ciebie” (1960), „Gniazdo” (1964).

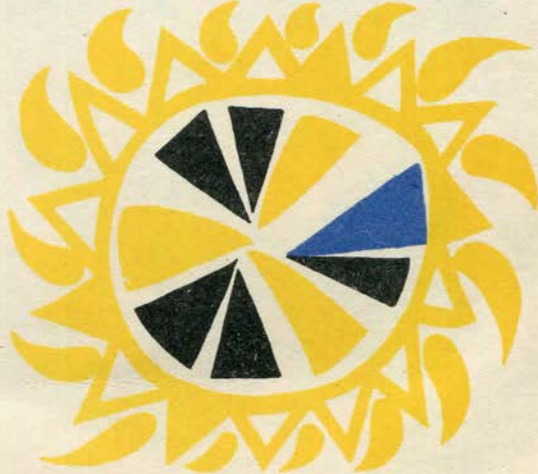
Ogółowi czytelników znany jest z tygodnika „Świat”, którego jest stałym współpracownikiem.

Pierwszy zbiór opowiadań, zatytułowany „Partia macao”, ukazuje pisarskie możliwości Ziemińskiego-prozaika, którego zainteresowania idą tu w dwóch kierunkach: obok lirycznych, ciekawych psychologicznie obrazków obyczajowych duża grupę stanowią groteski.

Opowiadania Ziemińskiego charakteryzuje ciepły ton, dyskretny humor i życzliwość — choć nie pozbawione akcentów satyry — spojrzenie na ludzi, ich drobne sprawy i słabości.

„Ziemiński eksploatuje zwykłość ludzkiej egzystencji nie demonizując jej — napisze Janina Katz w 37 numerze tegorocznego „Życia Literackiego”.

A recenzentka „Nowych Książek” Danuta Ciriłć odnotuje: „Poeta i satyryk... pozwala kochanym rodakom przeglądać się do woli w lustrach groteski, żartu, kpiny oraz ironii łagodzonej życzliwością”. (1964, nr 21).

ALEKSANDER ZIEMIŃSKI — *Partia macao*, broszura, cena zł 12,—.

WINCENTY FABER

urodził się w roku 1936 w Bielsku-Białej. Po ukończeniu studium filologii słowiańskiej na U. J. rozpoczął pracę bibliotekarza na terenie jednej ze szkół krakowskich.

Zadebiutował jako poeta w roku 1953 na łamach „Życia Literackiego”. W latach

1960—64 był wielokrotnie nagradzany na konkursach młodych poetów (m. in. podczas turnieju poezji społecznie zaangażowanej o nagrodę „Czerwonej Róży” w Gdańsku). Faber obok twórczości poetyckiej sensu *stricto* zajmuje się również pisanie tekstów piosenek, a także wierszy dla dzieci.

Pierwszy tomik jego poezji „Otwieranie liści” zwrócił na siebie uwagę krytyki literackiej zarówno dojrzałością warsztatu poetyckiego, jak i prawdziwym zaangażowaniem w zjawiska życia współczesnego.

„Faber nie jest poetą jednej obsesji — pisał o nim Jerzy Lau w 20 numerze „Życia Literackiego” — ...dostrzega świat w jego realnych kształtach, dostrzega harmonię, pogodę ducha bardziej niż jętrzący dramat (...) a codzienną powszedniość uznaje za bogatera lirycznego swej poezji”.

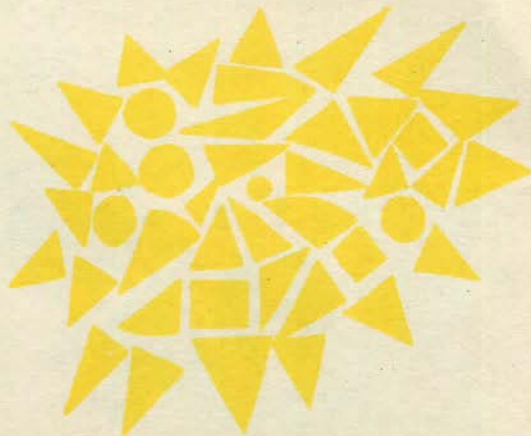

WINCENTY FABER — *Otwieranie liści*, broszura, cena zł 10,—.

TOMASZ GLUZIŃSKI

urodził się w roku 1924 we Lwowie. Po ukończeniu szkoły średniej przez pewien czas studiował historię sztuki na Uniwersytecie Wrocławskim. Od roku 1948 pracuje jako trener narciarstwa zjazdowego w Zakopanem. Jako poeta debiutował w roku 1960 na łamach

mach „Życia Literackiego”. Zapoczątkowało to druk szeregu wierszy w „Kulturze”, „Twórczości”, „Współczesności”, „Wiatrakach”, „Literach”, w „ItD”, a także w Almanachu Młodych „Iskier” 1960/61.

W rok później Gluziński zdobył I nagrodę w turnieju poezji społecznie zaangażowanej „Czerwonej Róży”.

Debiut książkowy „Wiersze” to tom, w którym znalazły swój poetycki kształt głęboko przez autora przeżywane współczesne problemy intelektualno-moralne. „Tomasz Gluziński jest poetą autentycznym” — pisał o nim Artur Międzyrzecki — „I niełatwa, przynajmniej dla czytelników mniej przygotowanych, forma jego wierszy, nie powinna zniechęcać do jego twórczości, poważnej i sprawdzalnej. Najlepsze wiersze Gluzińskiego są zarówno dynamiczne, jak współczesne w znaczącym sensie słowa: osadzone są w rozpoznawalnym klimacie społecznym i zaangażowane w dzisiejsze śpięcia i sytuacje”.

TOMASZ GLUZIŃSKI — *Wiersze*, broszura, cena zł 10,—.

STANISŁAW MISAKOWSKI

u. dział się w ZSRR, gdzie ukończył szkołę średnią i studia wyższe. W czasie wojny przebywał na robotach przymusowych w Niemczech. Po wojnie przyjechał do Polski. Pracował w wielu zawodach, od roku 1960 objął stanowisko kierownika wydziału

kultury PPRN w Świdwinie koło Koszalina.

Zadebiutował w roku 1958 na łamach „Głosu Koszalińskiego”. Odtąd drukuje swoje utwory m. in. w „Zyciu Literackim”, „Nowej Kulturze”, „Odrze”, „Współczesności”, „Tygodniku Kulturalnym”.

Jest wielokrotnym laureatem konkursów literackich. W roku 1961 wiersze jego ukazały się w Almanach i Poetyckim Wydawnictwa Poznańskiego, które później wydało mu arkusz poetycki pt. „Kiedy nadchodzi noc”.

Debiutem książkowym Misakowskiego jest tom wierszy pt. „Jest taki świat”. Poetą miniaturzystą nazwał go Julian Przyboś podkreślając, że „daje on bardzo zwizualizowane obrazy, zazwyczaj oparte na jednym pomycie, konsekwentnie a kształtnie rozwinięte, (...) Dochodzi w nich do głosu groteskowy humor, zmysł ironicznej paraboli. Są to niewątpliwie zalety już nie tylko „warsztatowe”, ale świadczące o owym „ja” lirycznym autora, tak dyskretnym i skrytym”.

STANISŁAW MISAKOWSKI — *Jest taki świat*, brzoszura, cena zł 10,—.

JANUSZ ŻERNICKI

urodził się w 1939 roku w Ciechocinku. Po ukończeniu szkoły średniej, studiował polonistykę na Uniwersytecie im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. W 1956 roku debiutuje wierszami w prasie bydgoskiej, a w 1957 w warszawskiej („Przegląd Kulturalny”).

W tym czasie współpracował jako autor i redaktor z młodzieżowymi czasopismami toruńskimi, jak „Helikon”, „Nowe Zagary”, „Młode Pomorze”. Był także nauczycielem na wsi, a następnie instruktorem kulturalno-oświatowym w różnych instytucjach.

W roku 1959 wiersze Żernickiego ukazały się w Almanachu Młodych „Iskier”.

Obecny debiut książkowy — „Szept przez wiatry” to zbiór liryków charakteryzujących się wysublimowaną atmosferą poetycką. Anatol Stern, pisząc o wierszach młodego poety, podkreśla w nich „bardzo delikatny pejzaż, liryczny, nasycony dialektyką poetyckiej wyobraźni, i oryginalne, twórcze obrazowanie”.

JANUSZ ŻERNICKI — *Szept przez wiatry*, broszura, cena zł 10,—.

P.W. „ISKRY”

WYDAŁY DOTYCHCZAS PIĘĆ
ALMANACHÓW MŁODYCH

ALMANACH LITERACKI 1954 ROK

Wstęp Igora Newerlego, redakcja Wandy Leopold.

ALMANACH MŁODYCH 1955/1956

Wstęp i redakcja: Artur Międzyrzecki i Jerzy Broszkiewicz.

ALMANACH MŁODYCH 1958/1959

Wstęp i redakcja: Artur Międzyrzecki i Jerzy Broszkiewicz.

ALMANACH MŁODYCH 1960/1961

Wstęp i redakcja: Artur Międzyrzecki i Stanisław Zieliński.

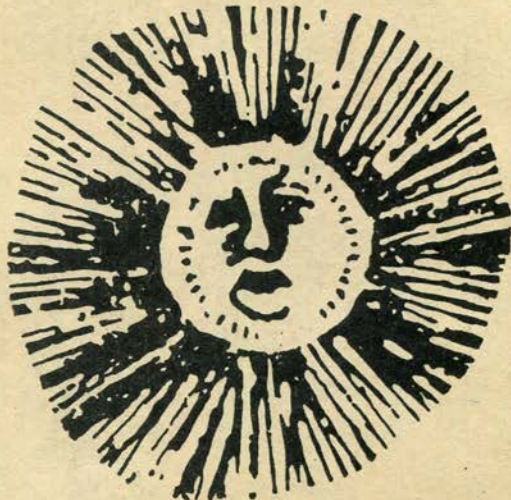
ALMANACH MŁODYCH 1962/1963

Wstęp i redakcja: Artur Międzyrzecki i Stanisław Zieliński.

N O W Y ALMANACH MŁODYCH P.W. „ISKRY”

W roku 1965 Państwowe Wydawnictwo „Iskry” przystępuje do opracowywania kolejnego Almanachu Młodych.

Utworky (poezja, proza) należy nadsyłać w maszynopisie do dnia 30 czerwca 1965 roku na adres wydawnictwa: Warszawa, Smolna 11/13, P.W. „Iskry”, Dział Literatury Polskiej. Prace nie zakwalifikowane do druku nie będą zwracane autorom.

OPRACOWANIE GRAFICZNE: TADEUSZ MICHALUK